

nek tannintartalmára az erdő zárlata nagy befolyást gyakorol, addig a fák kérgének tannintartalmára a nyílt vagy sűrű állásnak ugy látszik semmi befolyása nincs. Ez irányban ámbár még további kutatások szükségesek.

3. A tölgyfánál és gesztenyénél s valószínűleg minden fanemnél, melyben csak tannin található, a geszt tannintartalma sokkal jobb a szijácsénál. A különbség már a színre nézve is szembetűnő.

A tanninnak általánosságban elfogadott vegyi képlete Mulder szerint $C_{14}H_{10}O_9$; de Nass a gesztenyefa tanninjára nézve $C_{17}H_{18}O_{10}$ képletet, Bottinger pedig a tölgyfa tanninjára nézve $C_{15}H_{12}O_9$ képletet találja megfelelőnek.

Egyesületi közlemények.

I.

Az országos erdészeti egyesület 1892. évi deczember hó 11-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök; Belházy Emil, Bothó Imre, Ghyczy Emil, Eleőd Jósa, Havas József, Luczenbacher Pál, Rutska Tivadar, Tomcsányi Gusztáv választmányi tagok, továbbá Arató Gyula, Földi János, Kovács Gábor, Péch Kálmán, Tavi Gusztáv, Ulreich Gyula alapító tagok, Levitzky Albert pénztárnok és Horváth Sándor titkár. Vadas Jenő, Máday Izidor és Fekete Lajos távol maradásukat hivatalos elfoglaltságukkal mentették ki.

Bedő Albert első alelnök az ülést megnyitván, mindenek előtt két körülményről emlékezik meg, melyek az egyesület és az igazgató-választmány működését is közelebbről érintik. Az egyik az, hogy — mint tudva van — gróf Tisza Lajos elnök ur ő exja az új kormány kebelében az Ő Felsége személye körüli ministerium vezetését átvette. Meg van győződve, hogy az igazgató-

választmány tagjai, kik elnök ő exjának a közügyek érdekében kifejtett fáradhatlan tevékenységét ismerik s így jól tudják, hogy ezen újabb kötelességének elvállalásában is a haza javának előmozdítását célzó legnemesebb érzések által volt vezérelve, erről őszinte örömmel értesültek; de másfelől az egyesület érdekében azon óhajlásának és egyszersmind biztos reményének ad kifejezést, hogy az ő exja körülményeiben beállott ezen örvendetes változás nem fogja őt meggátolni abban, hogy az országos erdészeti egyesület vezetését továbbra is megtartsa.

A másik esemény, a miről megemlékeznie kell, id. Hoffmann Sándornak időközben bekövetkezett elhalálása. A megboldogult, alakulása óta tagja volt az egyesületnek s az igazgató-választmány munkálkodásában is két évtized óta részt vett, mint annak igen érdemes és buzgó tagja. Az igazgató-választmány egyhangu óháját véli tehát tolmácsolni, midőn indítványozza, hogy a megboldogult váratlan elhunytá felett az igazgató-választmány részvétének és őszinte sajnálatának jegyzőkönyvileg adassék kifejezés.

Az igazgató-választmány ezen elnöki bejelentéseket tudomásul véve az utóbb említett indítványt egyhangulag határozattá emeli.

A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei a folyó évi	
január hó 1-jétől kezdve . . .	24,323 frt 76 kr.
Kiadás ugyanezen idő alatt . . .	19,643 „ 74 „
	<hr/>
Kézi pénztári készlet	4,680 frt 02 kr.

A kimutatott bevételekből 500 forint oly összeg, mely a gróf Tisza Lajos alapítvány, 70 frt a Wagner Károly alapítvány és 100 frt a „Magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítvány“ 1891. évben esedékessé vált kamatainak ugyanazon évben segélyekre fel nem használt részéből az alapszabályok értelmében az 1892. évben való felhasználás végett a folyó évi kezelésbe szolgáltatott át, míg 200 frt új készpénz alapítvány fejében 58 frt 73 kr. a Wagner Károly alapítvány javára, 3 frt a „Magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapítvány javára és 490 frt 41 kr. kötelezvényekben tett alapítványok törlesztésére folyt be. A többi bevételekre tehát 22,901 frt 62 kr. esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapítványi számadása szerént mutatkozó 229 frt 01 kr.-nyi pénzkészlet továbbá 300 frt névértékű osztr. földhitelintézeti nyeresémeny-kölesönkötvény; végre a letéti számadás szerénti 192 frt 50 kr.-nyi pénzkészlet, megjegyztetvén, hogy a letétekből az alapítványi számadásnak kölcsönképen 5192 frt 50 kr.-nyi összeg adatott át és gyümölcsötzetőbb elhelyezés szempontjából értékpapirok vásárlására fordított.

Ezek szerént tehát a jelenlegi pénzkészlet a következő:

1. Kézi pénztári készlet	4,680 frt 02 kr.
2. Alapítványi készlet	529 „ 01 „
3. Letét	192 „ 50 „
	<hr/>
Összesen	5,401 frt 53 kr.

Végül megjegyztetik, hogy a magyar földhitelintézetnél az egyesületnek 17,300 névértékű 5⁰/₀-os magyar papíráradék kötvénye, 800 frt névértékű 4¹/₂⁰/₀-os és 4000 frt névértékű 4⁰/₀-os magyar földhitelintézeti záloglevele, 20,000 frt névértékű 4⁰/₀-os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevele, végre 600 forint névértékű 1860. évi államsorsjegye van letétbe helyezve.

Miután a kézi, letéti és alapítványi pénztárak tényleges készletei a fentebb kimutatott összegekkel egyezőknek találtattak, a jelentés tudomásul vétetett.

Hasonlóképen tudomásul vétetett a titkárnak azon további bejelentése is, hogy az egyesület ezentul remélhető bevételei a még felmerülő kiadások fedezésére előre láthatólag elégségesek lesznek s ezzel kapcsolatban, a jelenlegi pénztári készlet felhasználására nézve elrendeltetett, hogy azzal s illetőleg annak az év végén rendelkezésre maradó részével 4⁰/₀-os földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevelek vásároltassanak.

II. A titkár bemutatja az egyesület jótékony alapítványaiból adandó segélyekért beérkezett folyamodványokat s egyszersmind részletesen indokolt javaslatot tesz a segélyek kiosztására nézve:

Ezen előterjesztés alapján az igazgató-választmány a következő segélyösszegeket szavazza meg:

1. a Wagner Károly alapítványból, melynél a mult évben felhasználatlanul maradt kamatokból 70, az 1892-re előirányzott

kamatokból pedig 550, összesen 620 frt állott rendelkezésre: özv. Hoffer Tivadarnének, özv. Melts Vinczénének és özv. Hantos Jánosnának 50—50 frtot, özv. Makonyi Sámuelnának, özv. Ernhoffer Ignácznának és özv. Collinászy Flórisnának 40—40 frtot, özv. Prodanovics Jánosnának 34 frtot oly kikötéssel, hogy ebből folyamadónó kérelméhez képest 26 frt a férje által tett alapítvány tőkéjének részbeni törlesztésére és 8 frt kamattörlesztésre fordítandó, özv. Csacskóczy Mihálynének 35 frtot oly kikötéssel, hogy ebből 10 frt alapítványi tőke- és 8 frt kamattörlesztésre fordítandó, özv. Kolbenhayer Józsefné és özv. Rudda Imrénének 30—30 frtot, özv. Guha Károlynének 25 frtot, oly kikötéssel, hogy abból 10 frt tőke és 5 frt kamattörlesztésre fordítandó, özv. Szontagh Gusztávnának 25 frtot oly kikötéssel, hogy 10 frt tőketörlesztésre fordítandó; özv. Marczelly Gusztávnának 26 frtot, oly [kikötéssel, hogy ebből 20 frt tőke-, 6 forint kamattörlesztésre fordítandó; özv. Révi Józsefnének 25 frtot, oly kikötéssel, hogy ebből 10 frt tőketörlesztésre fordítandó; özv. Plech Józsefnének 20 frtot, oly kikötéssel, hogy 6 frt 60 kr tőke-, 4 frt pedig kamattörlesztésre fordítandó, továbbá özv. Révész Károlynének, Skvór Ignácznának, László Istvánnának, Trattner Mihálynének és Matuskovics Béiánának egyenkint 20 frtot. Özv. Kis-Horváth Józsefné és özv. Blaschek Frigyesné kérelmét az igazgató-választmány az alapszabályok rendelkezéseire való tekintettel nem vehette figyelembe s nem teljesíthette özv. Dorozslai Adolfné kérelmét sem, mivel anyagi helyzete a többi folyamadókéhoz képest kevésbé nyomorító;

2. a gr. Tisza Lajos-alapítványból, melynél a mult évi kamatmaradványból 500 frt, a folyó évi kamatokból pedig 1000 frt, összesen 1500 frt állott rendelkezésre, Kákossy László állomás nélküli volt uradalmi erdésznek 100 frt, Plecheisz János elaggott erdőtisztnek 80 frt és Erős Gyula kedvezőtlen anyagi helyzetben levő m. kir. erdőszámtisztnek 80 forint segélyt szavazott meg az igazgató-választmány; végül

3. a magyar erdőtisztek árvealeányait segélyező alapítványból (rendelkezésre állott a mult évi kamatmaradékból 100, az 1892-iki kamatokból 155, összesen 255 frt), Hantos Máriának 40, Hantos Ilonának 30 és Hantos Lujzának 30 frt segély adatott.

A gróf Tisza Lajos alapítványánál felhasználatlanul maradt

1240 frtból 500 frt az alapszabályok értelmében az 1893. évi segélyezésre tartatik fenn, 740 frt pedig az egyesület törzsvagyonához csatoltatik, a magyar erdőtiszték árvaleányait segélyező alapítványánál pedig a felhasználatlanul maradt 155 frt egész összegében az 1893. évi segélyezésre tartatik fenn.

III. A legelő erdők kérdését tárgyzó pályamunkák bírálata ügyében a titkár jelenti, hogy a bíráló bizottság elnöke Hoffmann Sándor időközben elhunyt bizottsági tag helyett Tavi Gusztáv erdőtanácsost kérte fel a bírálatban való részvételre. Egyuttal megemlíti, hogy a bíráló bizottság egyik vidéki tagja Hangay Géza erdőmester, miután a bizottság tanácskozásaiban közvetlenül nem vehetett részt, külön terjesztette elő véleményét, mely azonban eredményében teljesen egyező a bizottság többi tagjainak véleményével, úgy, hogy ennek folytán az igazgató választmány elé csak ezen utóbbi terjesztetik elő. A bíráló bizottság többségének véleménye a következően hangzik:

Tekintetes Igazgató választmány! Folyó évi márczius 27-én tartott ülésében megbizni méltóztatott a tisztelt Igazgató választmány, hogy a legelőerdők ismertetésére 1890-ben kitűzött 80 arany pályadíjért versenyző két pályamunkát, melyek közül az I. számú „Egyeztessük az erdő és mezőgazdaság érdekeit“, a II. számú pedig, „Nem ismerek fontosabb ügyet az erdőgazdaság terén a legeltetés kérdésének megoldásánál“ — jelige alatt érkezett be, — bírálat alá vegyük s bírálatunk eredményéről a t. Igazgató választmánynak jelentést tegyünk.

Ezen megbízatásunkban eljárva, jelentésünket az alábbiakban van szerencsénk előterjeszteni.

A legelő-erdőgazdaság az 1879. évi XXXI. t. cz. életbe lépése előtt ismeretlen volt hazánkban, sőt lehet mondani ma is alig ismeretes, mert az itt ott előforduló fáslegelőket, legeltetésre használt erdőmaradványokat és cseprentéseket bizonyára nem lehet egynek tekinteni a rendszeresen kezelt legelő-erdőkkel, a mikről itt szó van.

A mi régebbi időkből származó fáslegelőink tulajdonképen egyszerű erdőirtások, melyek többnyire megfontolás nélkül hajtattak végre, s hosszabb rövidebb idő alatt teljes elkopárosodásra vezetnek.

Egyébiránt maga a rendszeres legelő-erdőgazdaság is csak átmenetileg mondható czélszerű és jogosult gazdasági módnak, addig t. i., míg a mezőgazdaság különböző ágaiban a helyes és

természetes egyensúly helyre áll, mert teljesen kifejlett belterjes gazdasági viszonyok között a legelő-erdőgazdaság céljaira felhasználható területek kétségkívül jobban és észszerűbben értékesíttetnek, ha mint erdők szigorúan az erdőgazdaság követelményei szerint kezeltetnek, vagy, ha jobb talajjal bírnak, mint kaszálók vagy szántók használatnak.

Ma azonban Magyarországon a viszonyok még távolról sem ily fejlettek s különösen az ország északi és keleti részeiben beláthatatlan hosszú idő eltelik még, míg a legeltetést az olyan területekről is mind kiszorítani lehet, melyeknek ez a használat ártalmára van.

A legelő-erdőgazdaság tehát nem csak célszerű és jogosult gazdasági mód hazánkban, hanem kikerülhetetlenül szükséges is, melyre annál nagyobb súlyt kell jövőre helyezni, mert az ország domborzati és égalji viszonyai a tiszta fátlan legelők fentartására általában véve nem kedvezők s ezért sok helyen valóban az élet parancsolóan fellépő szükségletei követelik, hogy a legeltetés érdekei az erdőgazdasággal szoros összefüggésben oldassanak meg.

Ilyen kényszerítő szükség különösen a következő három esetben fordul elő.

Először ha a mezőgazdaság belterjesebb folytatásához szükséges marhalétszám eltartására a birtokosnak nincs elegendő legelőterülete s e hiányt a rendszeresen kezelt erdejében okszerűen gyakorolható időközi legeltetéssel sem képes pótolni. Ha ilyenkor a marhaistállózás feltételei még nincsenek meg — s ez a leggyakoribb eset — alig tehet mást a birtokos, mint, hogy erdejét — ha annak talaja megengedi — részben sőt néha egészben is legelő-erdővé alakítja át, azaz erdejét az erdőkezelés szigorú szabályaitól eltérve, oly módon kezeli, hogy rajta a talaj termő erejének állandó fentartása mellett a legeltetést is minél kiterjedtebb mértékben gyakorolni lehessen.

Másodszor ha a birtokosnak legelő területe, legyen az elég vagy kevés, a gondatlan kezelés folytán már annyira elszegényedett, hogy termőerejének visszapótlásáról s azontul gondos fentartásáról okvetlenül gondoskodnia kell, ha csak nem akar oda jutni, hogy kizsarolt legelő területe hasznavehetetlen kopársággá váljék. Ilyenkor sincs más mentés, mint a területet fával fokozatosan beültetni s azután a talaj termőerejének fentartása céljából legelő-erdőként kezelni.

És harmadszor előfordul gyakran az az eset is — főleg az alföldön — hogy a birtokosnak van ugyan legelője elég, de mivel ezt részben vagy egészben korábbi erdejének kiirtása útján szerezte meg, háztartása és gazdasága számára most a fát drága pénzen kénytelen beszerezni. Ha a birtokos ily körülmények között

észszerűen jár el, legelőjét, a rosszabb részeken kezdve, lassankint szintén befásítja, s mint legelő-erdőt rendszeresen kezeli. Idővel így legelője is javulni fog s fával is el lesz látva.

Ezen három csoportba foglalhatók össze azok az esetek, melyekben a legelő-erdőgazdaság alkalmazása hazánkban indokolt-nak mondható, s ép ezért azt hisszük, az országos erdészeti egyesület által tervezett munka is csak akkor fog teljesen megfelelni céljának, ha az a birtokosoknak és szakembereknek mind a három irányban alapos és kimerítő utbaigazítással és tanácsal szolgál. Sőt miután itt többnyire kisebb birtokosokról, községekről és köz-birtokosságokról van szó, kikben ez idő szerint, mondhatni, inkább csak az erdőknek kiirtására és legelőkké való meg nem engedhető átváltoztatására van meg a hajlam, e munkának nézetünk szerint nemcsak a szakszerű utasítások megadása, hanem az is egyik igen fontos feladata, hogy az érdekelteket a romlásnak indult legelők befásítására lehetőleg buzdítsa, a fában szüklőködő vidékek birtokosait pedig azon nagy előnyökről, melyekkel még a jobb minőségű legelőknek is legelő-erdővé való átalakítása jár, komolyan meggyőzze.

Ebből a szempontból vizsgálva a beérkezett pályamunkákat, sajnálattal kell kijelentenuk, hogy a követelményeknek sem az egyik sem, a másik nem felel meg.

Az I. számú pályamunka szerzője a hazai viszonyokkal, az élet tényleges szükségleteivel egyáltalában nem is foglalkozik. Még bevezetésében is csak egész általánosságban említi fel az okokat, melyek a legelő erdőgazdaság létesítését szükségessé teszik. Műve többi részében pedig, hogy úgy mondjuk, csak az elméleti legelő-erdőt, a kész normalis legelő-erdőt tartja szem előtt s erre vonatkoztatva mondja el száraz tanácsait és szabályait a berendezésről, kezelésről, felujtásról és hasznosításról. Az erdők és fátlan területek legelő-erdővé való átalakítását ellenben mindössze néhány ritkán írott oldalon tárgyalja s még csak meg sem kíséri a befásítás czélszerűségéről és hasznosságáról a birtokos közönséget meggyőzni.

A II. számú pályamunka szerzője már egészen más szempontból tekinti ugyan a kérdést, amennyiben szorosán az élet szükségleteiből indul ki, ezeken akor segíteni, s minden sorából ki lehet érezni, hogy a mit mond és tanácsol, azt mind az élet közvetlen tapasztalásaiból kiindulva mondja és tanácsolja; sajnos azonban, ez sem terjeszti ki tekintetét az egész Magyarországra úgy a mint van, hanem ennek csak egy kis részét, egy fejletlen gazdasági és közlekedési viszonyok között levő hegységi vidéket tart szem előtt, hol a szegény nép főleg marhatenyésztésből él, de kaszálója, legelője kevés, ellenben az erdeje sok és azt nem

értékesítheti. Ilyen viszonyokból indulva ki, ez a munka is határozottan egyoldalú. A kérdés megoldását majdnem kizárólag az erdőknek legelővé való átalakításában keresi s ezen elfogultságában daczára annak, hogy szerzője szakmájáért buzgó művelt erdésznek látszik, sok olyan javaslattal áll elő a legeltetési érdekek kielégítésére, melyek, mint alább kimutatni fogjuk, az erdészeti szempontjából határozottan veszedelmesek, s helyesen felfogva és mérlegelve a nép érdekeit, általában véve is tévesek, mert nem csak az erdőgazdaság, de a mezőgazdaság szempontjából is káros eredményekre kell, hogy vezessenek. De ezen hibáktól egyelőre eltekintve is tény, hogy az elsilányodott legelőterületeknek befásításával és legelő-erdőkké való átváltoztatásával ez a munka sem foglalkozik kielégítő mértékben; arra a kérdésre pedig, melyet fentebb harmadik sorban említettünk, hogy t. i. a legelőerdők alkotása a fatermelés szempontjából is fontos és szükséges feladat lehet, egyáltalában ki sem terjeszkedik.

Az előbb említett általános követelmények szempontjából tehát sem az I. sem a II. pályamunka nem mondható teljesnek, s már ez okból sem ajánlható elfogadásra sem az egyik, sem a másik.

A mi az első munkát illeti, ez akkor sem volna a jutalomra érdemesíthető, ha az előbb említett főhibában nem szenvedne. Mert kidolgozása is felette hiányos. Mindössze 75 ritkán írott oldalon foglalkozik tárgyával s a legfontosabb részlet kérdésekkel is oly röviden végez, hogy első tekintetre azt hajlandó az ember hinni, csak egy nagyobb munka vizlatával van dolga, melyben csupán tervét, felfogását és gondolatmenetét vetette papírra a szerző.

Ezt a benyomást teszi előadása is, mely szűkszavú, szakgattott, alaposan semmit sem magyaráz meg s arról, a mit okoskodás-szerűen összefűzött tantételeiben állit, nem győz meg.

Különös hibájául kell felrónunk, hogy az erdei legelőnek jelentőségéről s nemzetgazdasági fontosságáról jelenlegi gazdasági viszonyaink között alig szól, valamint az erdei legelő értékét, s takarmány természetét, a különböző erdőalakok és kezelési módok mellett, sem ismerteti, a legelő marha állomány számára szükséges erdei legelő mennyiséget pedig csak mellékesen érinti. Nem tárgyalja kellően a legelő állatok által okozott károkat sem s a legelőnek a legelő-erdő üzemnél való ápolásáról és jó karban tartásáról is csak épen mellesleg emlékezik meg.

De hiányosak szerzőnek azon fejtegetései is, melyekben a legelő-erdők faállományának megtelepítéséről, gondozásáról, használatáról stb. szól. Az ugyan, a mit a szerző e tekintetben mond, többnyire helyes és elfogadható, de sok értékkel még sem bír,

mert tanácsai és utasításai nagyobb részben az erdészeti tankönyvek általánosan ismert közhelyeinek reprodukálásából állván, fejtegetései az általánosan ismert igazságoknak az előforduló speciális viszonyok között való helyes alkalmazása tekintetében a szakemberekre nézve újabb szempontokat nem tárnak fel, a nem szakemberekre nézve pedig még kevesebb becses elbirhatnak, mert a teendők fogantatására, a technikai kivitelre egyáltalában nem terjednek ki. Vannak azonban hibás állításai is s különösen definitívi közül nem egy nélkülözi a szükséges szabatoságot; így pl. az üzemosztályt következőleg definiálja: „Az egy és ugyanazon üzemmóddal bíró, tehát egyöntetű kezelés alatt álló területet üzemosztálynak hívjuk.

Mindezeknél fogva tehát az I. számú pályamunkát, mely egyáltalában nincs azzal a szakszerűséggel megírva, mely a pályázati feltételekben ki volt kötve, még azon állásponttól tekintve sem tartjuk megfelelőnek, melyet a szerző hibásan elfoglalt.

A II. számú pályamunka a kidolgozást és a részleteket tekintve már sokkal alaposabb s különösen azon részei, melyekben a legeltetés kérdésével foglalkozik, igen sok becses anyagot, s hasznos tudnivalót tartalmaznak, sőt talán többet is a szükségesnél, a mennyiben azok a részek, a melyek a marhatenyésztés és tejgazdasággal foglalkoznak, úgy hisszük egy ilyen munkába egyáltalában nem valók.

Mellőzve azonban ezt, el kell ismernünk, hogy szerző igen behatóan tanulmányozta a legeltetés kérdését. Bőven tárgyalja a legeltetés által okozott károkat, helyesen méltatja a szükséges legeltetési tilalmazási idő jelentőségét és tartamát s tekintettel volt itt nem csak az egyes fanemek korára, fejlettségi fokára, hanem az erdők keletkezési módjára is.

Sok becses adatot tartalmaz továbbá a szükséges legelő területnek a marha allományhoz viszonyított helyes megszabására és a legelők értékének meghatározására nézve is.

Igen figyelemre méltó részek azok is, melyekben erdei legelők jó karban tartásával és ápolásával foglalkozik s hasonlóképp hasznos kiegészítő részeit képezik e műnek a főhasználatról, lombtakarmányról, alomtakarmanyról, alomszedésről és makkoltatásról írottak is.

A mit azonban szerző a tulajdonképeni legelő erdőkről, azok alakításáról, kezeléséről s főleg az alkalmazandó erdőalakokról mond, az már nagy részben nem fogadható el.

Álláspontja az, hogy a nép legeltetési szükségleteit okvetlenül ki kell elégíteni s ezért, mint a legeltetés kérdésének az erdőgazdaság elveivel való összhangzásba hozatala című szakaszban maga mondja, erdész ember létére is szükségesnek tartja elmenni javas-

lataival addig a legszélső határig, a meddig még erdőpusztítást nem lehet rá fogni. Ez ellen ugyan általánosságban nem lehet kifogást emelni, mi azonban azt hisszük, hogy szerző e határt nagyon is átlépte, mert javaslatai határozottan az 1879. évi XXXI. törvény-czikben foglalt erdőtörvénybe ütközők, s ha elfogadhatnának, minden bizonynyal siralmas eredményekre vezetnének.

Ennek bizonyosságául elégnék tartjuk röviden felsorolni e javaslatok lényegét, előre bocsátva, hogy szerző e legelő-erdőket fekvésük szerint négy csoportba sorozza, s e szerint adja elő tanácsait.

A sík helyeken és a vizek partjain, mint egyetlen erdőalakot, a botfaüzemben kezelt erdőt ajánlja 4·5—12 *m* távolban ültetett faegyedekkel. Ha szerző e csoportba csak a szó szoros értelmében vett területeket sorozza be, javaslata ellen nem emelhető lényeges kifogás, bár a botfaüzemet kizárólag ajánlani ekkor is egyoldalú dolog, mert helyenkint, például az épület fában szükölködő alföld homok területein, a rendes szálerdőüzem kétségkívül hasznosabb és helyén valóbb lehet, mint a botfa üzem. De ezt mellőzve is, jól tudjuk, hogy az általánosságban sikságnak. nevezett vidékeken és a vizek partjain is vannak kisebb nagyobb dombok és hegyoldalak s ezeken egészen szegény, s védelemre szoruló talajjal bíró területek. Ilyen legelőkön pedig már az olyan ritkán álló fák, mint a szerző javasolja, nem nyújtanak kellő védelmet s nem nagyon járulnak hozzá a talaj termőképességének fentartásához, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy szerző ezen botolt fák első megtelepítését is egészen ritka állásban tervezi, legeltetés kedvéért még a lehulló lombot is eltávolítani ajánlja. A talaj javítása tekintetéből csak épen annyit javasol, hogy az a legelő elsilányodásakor feltőressék és 2-3 évig mezőgazdasági célokra használtassék, azután pedig fűmagvakkal bevetve és egy évig még pihentetve adassék át ismét előbbi rendeltetésének vagy pedig, hogy zord égalj alatt a silány talaju legelő területét előbb *Spartium scoparium*mal, ennek lekasználása után pedig a területet felszántva fűmaggal vessük be.

A dombvidékeken és az alantabb fekvő hegyi tájakon, a faállományt 0·4 zárlatban javasolja fentartani s a felújítás alkalmával is holdankint csak 900 db. csemetével ajánlja a területet beültetni. Szerző tehát a legelő erdők ezen második csoportjánál sem volt figyelemmel a különböző talajminőségekre és arra a körülményre, hogy a legelő erdők alkotásánál kevés kivétellel csak is feltétlen és nem ritkán termőerejében is alászállott talajon álló erdőkkel van dolgunk. Már pedig a 0·3 zárlatig megritkított erdő, melyet szerző e tájakon kivétel nélkül javasol, még az erőteljes talajt sem védi meg a hosszasan tartó folytonos legeltetés következményeitől, a kimerüléstől és elpusztu-

lástól, különösen ha ez a 0.3 zárlatu erdő már telepítése korában is ritka volt s így a talaj jókarba hozásához a legeltetés tilalmazása idejében sem sokban járult hozzá.

A talaj termőerejének épségben tartására való tekintettel részünkről még a feltételes erdőtalajon is szükségesnek véljük, hogy az erdő megtelepítése teljes zárlatig eszközöltessék, annál inkább a a gyengébb erdőtalajon, hol a teljes beerdősítés és teljes zárlatnak egy bizonyos időszakon át való fentartása ugy hisszük elengedhetetlen feltétel. Valamint nem foroghat fenn kétség arra nézve sem, hogy igen sok helyen a 0.3 zárlatot sem alkalmazhatjuk siralmas következmények nélkül. A havasalji tájakon, vagyis a bükki régiójában (600—1000 méter tengerszint feletti magasságban) szerző a tulajdonképeni legelő-erdő helyett egyszerűen az erdő kivágását és a vágásoknak a talaj minősége szerint 10—20 éven át való legeltetését s ezen időszak elteltével a területnek mesterséges uton való beerdősítését ajánlja.

Hogy ez a javaslat nem csak merész, de határozottan veszélyes is, ugy hisszük nem kell bizonyitanunk. Nem is tudnók felfogni, hogy egy buzgó és képzett erdész, mint a milyenek szerző látszik, hogy tanácsolhat ilyeneket, ha nem tűnnék ki egész munkájából, hogy csak is egy szűkebb vidék speciális viszonyait tartotta szemelőtt, melynek sok felesleges erdeje lehet, marhatenyésztésből élő szegény lakossága ellenben a legelőnek szűkében van. Mindenesetre csak ezen különleges viszonyok behatása alatt s csupán emberbaráti jó indulatból ragadtathatta magát a szerző olyan javaslatok tételére, melyek nem csak az erdőtörvény határozott rendelkezéseibe ütköznek, hanem a mindennapi élet tényleges tapasztalatai szerint is a legkárosabb eredményekre vezetnek.

Hogy mennyire veszedelmes ez a javaslat, az egész nagyságiban csak akkor tűnik ki, ha figyelembe vesszük, hogy hazánkban főleg azon községi és közbirtokossági erdőkben találna alkalmazást, melyek a tulságos legeltetés folytán már eddig is legtöbbet szenvedtek és melyeknek talaja már ma is elgyengült.

Nem szenvedhet kétséget, ezen erdők vágásterületei 10—20 éven át a marha járásának kitéve ugyan oda jutnának, a hová Nógrád Hont, Gömör, Liptó vármegyék és az erdélyi részek elkopárosodott legelői jutottak. A szerző igazolására fel kell ugyan itt említenünk, hogy midőn ezt a javaslatát teszi, egyszersmind mintegy feltétlenül köti ki, hogy a legelő területek az erdőkkel együtt szintén az erdőtisztek kezelésére bizassanak. Ámde, ha ez meg történnék is, nem volna-e hiu ábránd azt hinni, hogy az annyira igénybe vett erdőtisztek erdészeti teendőik mellett, még a legelő területeken is idejében megtudnák akadályozni a visszaéléseket, ha a törvény mostani szigorú tiltó rendelkezése feloldatnék. És mi

lenne azon magánbirtokosok erdeiből, kik nem is tartoznak erdő-tisztet tartani?

Végül a magas hegységi tájakon, 1100 méter tengerszintfeletti magasságban (a lucz fenyő régiójában) szerző első sorban szintén az előbbi eljárást ajánlja; tehát itt is a tarra vágott vágásterületeknek 10—20 évig tartó legeltetését és azután mesterséges uton való felújítását javasolja. Ha az elkopárosodás veszélyétől tartva, már az előbbi régióban is megengedhetlen ez a megoldás, itt a magas hegységben ugyszólván a fatenyészet határán a vágásoknak hosszabb időn át tartó legeltetése valóban egy volna az erdőknek biztos tönkre tételével. Valóságos merénylet volna az erdők fentartása ellen.

Mert az elkopárosodás veszélye e régióban, hol a hegyoldalak lejtje rendszeren nagyobb, a talajtakaró gyérebb, a termőföld rétege csekélyebb, föltétlenül még nagyobb, mint a bükk régiójában s ha meggondoljuk, mennyi fáradság, odaadás és kitartó szorgalom szükséges ahhoz, hogy e magas fekvésben a meredekebb lejték még rendes erdőkezelés mellett is az erdőtenyésztésnek biztosítasanak, valóban nem nehéz elképzelni, milyen nehezségekkel kellene megküzdeni az erdésznek akkor, ha ilyen hosszasan legeltetett, minden talaj takarótól megfosztott, kővel borított, vagy keményre taposott vágások kerülnének ismét beerdősítés alá.

A másik erdőalak, melyet szerző e tájakra ajánl, a saktábla formában megtelepített szálerdő, melyet úgy vél létesíthetni, hogy a tarra vágott vágásterületet mintegy 10 m oldalhosszal bíró saktáblákra osztja be s ezeknek felét a saktábla színei szerinti váltakozással azonnal beerdősíti, a többieket pedig azonnal legeltetésre engedi át s hogy a legelő állatok a beültetett táblákat tönkre ne tegyék, ezeket sövény kerítéssel védi meg.

Ugy hisszük ezt a megoldást is bátran oda helyezhetjük az előbbi mellé, mert azt feltételezni, hogy ezen váltakozó kis területű ültetvényeket gyenge sövénykerítéssel meglehetősen védeni a marha rongálása ellen, megint csak ábránd.

Mint harmadik erdőalakot, a száalalt erdőt ajánlja szerző azzal a javaslattal, hogy a száalalás alá vett területek közvetlenül a száalaló használat befejezése után 10—15 évig legeltetésre engedtesse át s csak azután erdősíttessenek be.

Ezek a II. számú pályamunkának azon javaslatai, melyeket fentebb merészeknek, veszélyeseknek és az erdőtörvénnyel homlokegyenest ellenzőknek jeleztük.

Meg vagyunk győződve, hogy ezen ítéletünket a tisztelt igazgató választmány is feltétlenül helyesli s ennél fogva véleményünket az elmondottak alapján abban vagyunk kénytelenek összefoglalni, hogy az országos erdészeti egyesület által a legelő erdők

kérdésére kitűzött 80 darab arany pályadíj sem az I. számú („Egyeztessük az erdő és mezőgazdaság érdekeit“ — jeliségű) pályamunkának, sem a II. számú („Nem ismerek fontosabb ügyet az erdőgazdaság terén a legeltetés kérdésének megoldásánál“ — jeliségű) pályamunkának ki nem adható.

Budapesten, 1892. december.

Bedő Albert.

Horváth Sándor.

Tavi Gusztáv.

Az igazgató választmány a bíráló bizottság véleményét magáévá téve, egyhangulag kimondja, hogy a legelő-erdők kérdésére 1890-ben kitűzött 80 drb arany pályadíjat egyik munkának sem adja ki, a pályázatot pedig, tekintettel tárgyának fontosságára és nagy gyakorlati jelentőségére 1894. évi márczius végéig terjedő határidővel megújítani rendeli, kívánatosnak jelentvén ki egyttal azt is, hogy a pályadíj a siker biztosítása tekintetéből 80 aranyról 100 aranyra emeltessék fel. Ennélfogva felkéri az elnökséget, hogy ez iránt a közgyűléshez előterjesztést tegyen.

IV. Az „olcsó szállítás“ jeliségű építészeti pályamunka bíráló bizottsága, a munka szerzőjének a kézirat megszerzése iránt tett ajánlata tárgyában a következő véleményt terjeszti elő:

*Az „Országos Erdészeti Egyesület“ tekintetes igazgató választmányának
Budapest.*

Az 1892. október hó 5-én tartott igazgató választmányi gyűlés határozata értelmében az „Olcsó szállítás“ jeliségű pályamunka szerzőjének ajánlata, — melynek értelmében a kérdéses munkát saját részéről 700 forintért az egyesület birtokába átbocsátja, — a pályamunka megbirálására kiküldött bizottságnak adatott ki véleményadás végett azon felhívással, hogy a mennyiben a kézirat megszerzését az egyesület szempontjából czélszerűnek találná, nyilatkozzék a megszerzés méltányos feltételeire s egyszersmind arra nézve is, hogy az átdolgozás ki által s mily feltételek alatt volna eszközölhető.

Az igazgató választmány ezen határozata alapján alólírott bizottság tiszteletteljes véleménye az, miszerint legczélszerűbb volna, ha a szerző művét a bírálóknak megfelelően önmaga dolgozna át, mivel csak ez által lenne a pályamunka egyöntetűsége legjobban elérhető, — e szerint tehát szerző záros határidő kitűzése mellett, — munkájának a vele közölt bíráló értelmében való és részére már felajánlott két évi határidőn belől leendő átdolgo-

zására — még egyszer felhivandó volna; — a mennyiben pedig szerző ezen átdolgozást nem teljesitené, új pályázat volna kiirandó.

Végül van szerencsénk Pfalcz Károly tagtársunknak ezen birálatunkkal egyező írásbeli véleményét csatolni.

Kelt Budapest, 1892. december hó 10.

Bedő Albert.

Tomcsányi Gusztáv.

Földi János.

Az igazgató válaszmány a bíráló bizottság ezen véleményét elfogadva, kimondja, hogy a kézirat megvételére vonatkozó ajánlatot nem fogadhatja el. A szerző tehát a vélemény értelmében ismételten felhivandó, hogy munkáját a bíráló bizottság véleménye értelmében 2 év alatt dolgozza át, mely esetben a pályadíj részére kiadatni fog.

Azon esetre pedig, ha a szerző ezen ajánlatot nem fogadná el, vagy pedig az eziránt hozzá intézendő felhívásra 1891. évi január 1.-eig nem nyilatkoznék, az „Erdészeti építészet kézikönyvének“ második részét képező út-, hid- és vasutépítéstanra 1894. évi márczius hó 1.-eig terjedő határidővel és 50 arany pályadíjjal az eredeti pályázati feltételek mellett új pályázat lesz hirdetendő.

V. A titkár jelenti, hogy a „ki mint vet, úgy arat“ jeligéjű pályamunka szerzője az „Erdészeti Lapok“-ban közzétett nyílt felhívásra kéziratát vissza vette és a bíráló bizottság, melynek a munka ismét kiadatott, teljesen megfelelőnek találta.

Az igazgató válaszmány ezeket tudomásul véve, a 40 arany pályadíjat a „ki mint vet, úgy arat“ jeligéjű pályamunkának véglegesen odaitéli s egyszersmind elrendeli, hogy a pályázat ezen eredményének bejelentése alkalmával a jutalmazott munka 5000 példányban való kinyomatása és a magyarajku községek, népiskolák és iskolatanítók között való kiosztása iránt a közgyűléshez indokolt előterjesztés tétessék.

Egyuttal kimondja a válaszmány, hogy a nép számára tervezett erdészeti ismerettár még hátralevő két füzetének megírása céljából az első ízben eredmény nélkül maradt pályázatok 1893. évi december 31.-éig terjedő határidővel újból kiirandók.

VI. A Deák Ferencz alapítvány kamataiból kitüzendő új pályakérdés tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság a következő jelentést terjeszti elő:

Tekintetes igazgató válaszmány! Megelőző ülésében bizottságunkat méltóztatott megbizni azzal, hogy a Deák Ferencz alapítvány kamataiból legközelebről kitüzendő pályázat tárgyára nézve javaslatot tegyünk.

Mielőtt ezen megbízáshoz képest javaslatunkat előterjesztenők, legyen szabad megemlitenünk, hogy bár szakirodalmunknak ma még sok olyan hézaga van, melynek pótlásáról gondoskodni kell, mind a mellett, ha e hézagokat számba vesszük, azt találjuk, hogy azon munkák között, melyek irodalmunkban még hiányoznak, s a melyekre sürgősebb szükségünk van, alig található olyan, melyre az országos erdészeti egyesület ne hirdetett volna már pályázatot.

Talán az erdészeti kísérletügy volna még olyan kérdésnek tekinthető, melynek megiratására még nem tettek lépések, de a melynek irodalmi tárgyalása szintén kívánatos. Ez a kérdés azonban oly sokágu, s kidolgozása annyi, most még hiányzó előfeltételhez van kötve, hogy ez idő szerint legfeljebb csak eszmecsere tárgyát képezheti, mert tökéletes, befejezett munkát, mely tulajdonképeni szükségletünket teljesen kielégíthesse, még a hivatott szakemberek is csak akkor alkothatnak e téren, ha a kísérletügy fontosabb kérdései a teendők célja, kiviteli módzatai és sorrendje, a munkálkodás szervezete, eszközei stb. az időszaki irodalomban és különösen az illetékes körök tanácskozásainak során már tisztázva és megállapítva vannak, nálunk pedig mindezek még nem történtek meg.

Ezért részünkről ezt a különben fontos kérdést még nem ajánljuk figyelembe vételre a legközelebbi pályakérdés tárgyának megválasztásánál.

S hasonló okokból nem ajánljuk egy másik különben szintén fontos és szükséges munkának pályázat tárgyául való kitűzését sem, t. i. az erdőtörvény magyarázatának, jóllehet egy ilyen munkára nem csak az erdőbirtokosoknak, hanem az erdőtörvény végrehajtásával megbízott hatóságoknak, sőt a hivatásos szakembereknek is nagy szüksége van, mert bár az erdészeti egyesület által kiadott Erdészeti Rendeleték Tára sok tekintetben lehetővé teszi a szorgalmas utánjárónak, hogy a törvény végrehajtása körében felmerülő fontosabb kérdésekben megtalálja a helyes utat, mind a mellett ez a rendelet-gyűjtemény ma már oly nagy tömeget képez, hogy rendszeres vezérfonal nélkül legfeljebb csak azokra

nézve nem nehéz az eligazodás, kik az erdőtörvény végrehajtásával huzamosabb idő óta, hivatásszerűen foglalkoznak.

Volna ugyan ilyen vezérfonalunk kettő is t. i. Sárossy K. Ferencnek és Klekner Alajosnak. „Az Erdőtörvény magyarázata“ című munkái. Ezek azonban nem csak most, de korábban sem elégíthették ki az igényeket, már csak azon egyszerű oknál fogva sem, mert az erdőtörvény életbe lépése idejében, tehát még akkor készültek midőn az illetékes szakministeriumnak az erdőtörvény végrehajtásánál felmerülő fontosabb kérdésekben elfoglalt álláspontja és elvi intézkedései nem lehettek ismereteseek.

Ma már a törvény végrehajtásának mondhatni minden irányban szilárdan le van fektetve az alapja s ezért egy megbízható törvény magyarázat megírása sem jár leküzdhetlen nehézségekkel. Mindamellett az sem szenvedett kétséget, hogy annak, a ki ezen a téren valóban megbízható és tökéletes munkát akar létre hozni, az Erdészeti Rendeleték Tárában közzétett utasítások, szabályok és rendeleteken kívül a nyilvánosságra nem jutott fontosabb határozatokat s elvi jelentőségű intézkedéseket is ismernie kell, mert csak így lehet teljes mértékben tájékozva az illetékes szakministerium felfogása felől s csak így adhat helyes utasításokat még a részlet kérdésekben is. Ha azonban ez a feltevésünk helyes, akkor az is bizonyos, hogy jó törvényt magyarázatot pályázat útján megírni nem lehetséges s ennél fogva legcélszerűbb lesz irodalmunk ezen hiányának pótlását magára az illetékes szakministeriumra bízni.

Mindezeknél fogva leghelyesebbnek véljük, ha az Országos Erdészeti Egyesület ezuttal egy olyan fontosabb szakmunkára hirdet pályázatot, mely meg volt ugyan már írva magyarul is, de az most nem elégítheti ki teljesen igényeinket. Ilyen mindenek előtt az Erdőtenyésztés kézi könyve, melyet az országos erdészeti egyesület támogatásával még 1870 ben Illés Nándor tagtársunk írt meg. Ez a könyv azonban a kiadó nyilatkozata szerint már 4 éve teljesen elfogyott, úgy hogy ez idő szerint az erdészeti szakhoz tartozók igen nagy része s különösen a kezdő szakemberek egészen a külföldi irodalomra vannak utalva, ha az erdészetnek ezen legfontosabb ágát rendszeresen akarják tanulmányozni.

Csupán ezt a körülményt tekintve is tehát alig lehet sürgősebb teendőnk, mint egy új erdőmiveléstan mielőbbi megírásáról gondoskodni. De sürgősnek és szükségesnek kell jelezniünk ezt, másfelől azért is, mert tudvalevőleg az erdészetnek ép ez az ága úgy az elmélet mint a gyakorlat terén óriási előhaladást tett az utolsó 20—25 év alatt, úgy, hogy egy 20 évvel ez előtt írott akkor legkitűnőbbnek talált munka is, ma alig elégíti ki az igénye-

ket. Szakközönségünknek tehát bizonyára az a része is szívesen fogadna egy a mostani követelmények színvonalán álló új munkát, mely az Illés Erdőtenyésztéstanának birtokában van.

Tisztelettel javasoljuk tehát, hogy a Deák Ferenczalapítvány 1893 és 1894-ik évi kamataiból 150 arany pályadíjat az Erdőtenyésztéstan kézikönyvére méltóztassék kitűzni oly feltétellel, hogy a pályamunkák 1894 év december végeig legyenek betérjesztendőek. Két év mindenestre elég idő egy ilyen munka megírására, de ugy véljük rövidebb határidőt nem volna czélszerű kiszabni.

Tiszteletteljes javaslatunk elfogadása esetében a pályázati feltételeket a következőkben kérjük megállapítani.

Kívántatik az Erdőmiveléstan kézikönyve, vagyis egy olyan tudományos rendszerrel kidolgozott munka, mely az erdőtelepítés, felújítás, erdőápolás körébe tartozó összes ismereteket és teendőket, a szaktudomány és gyakorlat színvonalán s különös figyelemmel a hazai viszonyokra és ezekből folyó követelményekre, alaposan és kimerítő részletességgel tárgyalja s mint ilyen egyfelől a gyakorlati életben megbizható kézi könyvül másfelől az erdőakadémiai előadásokon tankönyvül szolgálhasson.

Budapest, 1892. december hó 8-án.

Bedő Albert

Garlathy Kálmán

Horváth Sándor

Az igazgató válaszmány az előterjesztett bizottsági javaslatot elfogadván, felkéri az elnökséget, hogy azt jóváhagyás végett a f. évi közgyűlés elé terjeszse.

VII. A titkár bemutatja Szécsi Zsigmond erdőtanácsos f. évi október hó 5-én tartott válaszmányi ülés jegyzőkönyvének V. pontja értelmében bekívánt nyilatkozatát, melyben kötelezi magát, hogy a pénzügyministerium által részére engedélyezett 1000 frot az Erdőhasználatan második kiadásánál felmerülő költségek fedezése céljából az egyesület rendelkezésére fogja bocsátani.

Ezen nyilatkozatot az igazgató válaszmány megfelelően kiállítottnak találván, a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával felhatalmazza a titkárt, hogy a Pester Lloyd könyvnyomda által tett ajánlat alapján a munka kinyomatása iránt minél előbb intézkedjék

VIII. A Márton Sándor egyesületi tag ajánlata ügyében küldött bizottság a következő jelentést terjeszti elő:

*Az «Országos Erdészeti Egyesület» tekintetes igazgató választmányának
Budapest.*

A tekintetes igazgató választmányának f. évi október hó 5-én hozott határozata értelmében a Márton Sándor m. k. főerdész által javított szöggrakó műszer, annak használhatósága és elkészíthetőségének s ezekhez képest az ajánlatban foglalt feltételeknek elfogadhatósága feletti véleményadásra a tisztelettel alólirott bizottságnak adatott ki.

Ezen, a boussola mérés felhordására, — a terület átalakítására, tehát területmérésre, — szögek nagyságának mérésére — s bármely iránynak a déllőtől való elhajlásának meghatározására szolgáló műszer, — ha olcsó áron volna készíthető — minden tekintetben megfelel, jól és czélszerűen alkalmazható s könnyen kezelhető: — Márton Sándornak azonban azon ajánlata, mely szerint ezen műszer magyar mechanikusok által készítve, az eladott műszerekből befolyó tiszta jövedelem a Wagner Károly alaphoz csatoltassék, — azon sajnálatos oknál fogva nem fogadható el, mert míg a szóban lévő műszert a Neuhöfer & Sohn bécsi cég 18 frt 40 krért készíti és 25 frtért eladja, a budapesti államilag segélyezett mechanikai tanműhely igazgatósága részéről benyújtott írásbeli ajánlat szerint ezen szöggrakónak darabja 40 frtért volna csak előállítható, illetve rögzítő készülékkel ellátva 44 frtért.

Ily körülmények között tehát nem remélhető, hogy a Wagner Károly alap gyarapítható volna, ellenben az Országos Erdészeti Egyesületnek esetleg jelentékeny kára is volna, ha az eladást közvetíteni akarná. Ezeknél fogva tehát a tisztelettel alólirott bizottság nem javasolhatja az ajánlatban foglalt feltételeknek elfogadását.

Kelt Budapesten, 1892. deczember hó.

Horváth Sándor.

Földi János.

Garlathy Kálmán.

Ezen jelentés alapján az igazgató választmány kimondja, hogy Márton Sándornak mindenestre jóindulatról tanuskodó ajánlatát, sajnálatára nem fogadhatja el.

IX. A titkár bemutatja a földmivelésügyi ministerium f. évi 1895/eln. szám alatt kelt leiratát, melyben értesíti az egyesületet, hogy az 1895-ben rendezendő nemzeti kiállítás országos bizottságában az egyesület részére is egy tag helye tartatott fenn s ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy miután a földmivelési s illetve kereskedelmi ministerium részéről ezen tag kijelölése több ízben

megsürgettetett, az elnökség maga volt kénytelen intézkedni s az egyesületnek az országos bizottságban való képviselőjére jóváhagyás reményében a titkárt küldte ki.

Az igazgató választmány ezen intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi, egyszersmind azonban tekintettel arra, hogy az országos bizottság bemutatott szervezete szerént más hasonló társegyesületek jóval több taggal lesznek a bizottságban képviselve, szükségesnek jelentette ki, hogy az egyesület részére is legalább még egy taghely juttassék; a földmivelésügyi ministeriumhoz tehát ily értelmű felterjesztés lesz intézendő.

X. A földmivelésügyi ministerium f. évi 63.887. szám alatt kelt leiratában értesíti az egyesületet, hogy a szolgálati kötelékéhez tartozó állami erdőtiszték gyermekeinek nevelésére segélyalapot létesített s az ennek kezelésére és ellenőrsésére hivatott bizottságban az országos erdészeti egyesület részére is két tagsági helyet tartott fenn.

Az igazgató választmány örömmel fogadva a leiratot, az egyesület részéről a kérdéses bizottságba 1892. évi deczember 1-étől 1895. évi deczember 1-éig terjedő megbizatással Solcz Gyula és Tomcsányi Gyula választmányi tagokat küldi ki s egyszersmind elrendeli, hogy a folyó évi közgyűlés elé az ezen ügyre vonatkozó jelentéssel kapcsolatban a választmány nevében indítvány terjesztessék elé az iránt, hogy gróf Bethlen András földmivelésügyi minister urnak ezen humanus és az állami erdőtisztékre nézve nagyjelentőségű intézkedéséért és az országos erdészeti egyesület iránt ezuttal is tanusított figyelméért a közgyűlés elismerése és köszönete fejeztessék ki.

XI. A titkár bemutatja a földmivelésügyi ministerium f. évi 2012/92. számú leiratát, melylyel az 1891-dik évi tevékenységéről szóló jelentésének egy példányát a könyvtár számára megküldi; továbbá dr. Darányi Gyula ügyvéd nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy az egyesület megbizását köszönettel elfogadja; a Baross szobor-bizottság megkeresését, melyben az egyesületet adakozásra hívja fel és végül a selmeczi akadémia igazgatóságának értesítését, melyben köszönetének kifejezése mellett tudatja, hogy a Waitzik-féle rovargyűjteményt átvette.

Tudomásul vétetnek.

XII. A titkár bemutatja özv. Szántó Istvánné folyamodványát, melyben hivatkozással kedvezőtlen anyagi helyzetére és terhes családi viszonyaira, a néhai férje által tett 200 forintos alapítvány tőkájének leírását kéri.

Bemutatja tovább Zacher József nyugalmazott hercegi erdőgondnoknak, ki az egyesületnek keletkezése óta rendes tagja volt, nyugalmaztatása alkalmából előterjesztett azon kérését, hogy a rendes tagok sorából a folyó év végével törültsessék vagy a menyenyiben lehetséges volna a jövő évtől kezdve ingyenes tagnak tekintessék.

Az igazgató választmány, mielőtt ezen folyamodványok ügyében érdemlegesen határozna, szükségesnek tartja folyamodókat figyelmeztetni, hogy kérelmük teljesítése esetében azon kedvezményekre való igényüket, melyeket az alapszabályoknak a jótékony alapítványukra vonatkozó rendelkezései az egyesületi tagoknak és az egyesületi tagok özvegyeinek indokolt esetekben biztosítanak, feltétlenül elveszitenék. Folyamodók tehát ezen figyelmeztetéssel arra nézve, vajjon kérelmüket továbbra is fentartják, nyilatkozatra fognak felhivatni.

XIII. A selmeczi akadémiai fiatalság körében fennálló Dunántuli kör, mint rendes tag, azon kérelmet intézi az egyesülethez, hogy az egyesület könyvkiadmányaiból — tekintettel arra, hogy egyik legfőbb célja a kötelékéhez tartozó szegénysorsu akadémiai hallgatókat tankönyvek beszerzésével segítse, — ne csak egy, hanem a szükséghez képest több példányt is megszerezhessen, a tagokra nézve megállapított kedvezményes áron.

Mint hogy az egyesület könyvkiadmányai tulajdonképpen a szerzők tulajdonát képezik s az egyesület a kiállítási költségek előlegezése fejében csupán annyit kötött ki a szerzőkkel szemben, hogy a kiadott művekből tagjai részére egy-egy példányt az előzetesen megállapított ármérsékléssel szolgáltatasson ki, az igazgató választmány a kör kérelmének teljesítésére nem tartja magát feljogosítottnak.

A kör tehát értesítettni fog, hogy legcélszerűbb lesz, ha kérelmével közvetlenül a beszerezni óhajtott munkák szerzőihez fordul.

XIV. A titkár jelenti, hogy a folyó évi költségvetésben posta-

költségekre és lap expeditióra engedélyezett 900 forintnyi hitellel szemben ezen címek alatt már is 950 frt 04 kr adatott ki, pedig az év végéig még mintegy 80—100 frt okvetlenül szükséges lesz. Kéri tehát a választmányt, hogy a költségvetés ezen rovata alatt az előirányzott hitelen kerek számban 150 frtnyi póthitelt sziveskedjék engedélyezni.

A kért póthitel engedélyeztetik.

XV. A titkár jelenti, hogy a megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek: Gábor Sándor befizetett alapítványának törlesztésére 40 frt 50 krt, Kolczonay Antal pedig szintén ezen célra 15 frtot.

XVI. A következő új tagok vétetnek fel:

a) alapító tagnak: Ursinyi György erdőgyakornok, 160 frt alapítvánnyal kötelezvényben, ajánlja Laukó Sándor.

b) rendes tagoknak: Mahovic Ferencz urad. erdész ajánlja a titkár; Küzdi Árpád erdőgyakornok, ajánlja Havas Ágoston; Egry Ferenoz végzett erdőakadémiai hallgató, ajánlja Rappensberger Andor; Miek Mátyás erdész és Zajicek Imre erdőgondnok, ajánlja Krause Manó.

XVII. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Eleőd Jósa és Ghyczy Emil választmányi tag urak kéretnek fel.

K. m. f.

Hitelesítésül:

Eleőd Jósa.

Chyczy Emil.

Bedő Albert, alelnök.

Horváth Sándor, titkár.

II.

Az »Országos Erdészeti Egyesület« 1892. évi december 18-án Budapesten megtartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Gróf Tisza Lajos elnök, Bedő Albert első alelnök, Horváth Sándor titkár, Almássy Andor a. tag, dr. Amon Ede r. tag, Arató Gyula a. tag, Balás Vincze a. tag, Bartha Gyula r. tag, Bécsy Dezső r. tag, Belházy Emil a. tag, Benkő Rezső r. tag, Bereczky Gyula a. tag, Bothó Imre a. tag, Csiby Lőrincz a. tag, Csik Imre

a. tag, Csipkáy János a. tag, Churawy Károly r. tag, Dercsényi Kálmán a. tag, Divald Béla a. tag, Eleőd Jósa a. tag, Eleőd Simon a. tag, Farkas Sándor r. tag, br. Feilitzsch Arthur a. tag, Fischl József r. tag, Földes János a. tag, Földi János a. tag, Früstök István a. tag, Furherr János r. tag, Gábor Sándor a. tag, Galambos Béla a. tag, Garlathi Kálmán a. tag, Ghyczy Emil a. tag, Gründl Gyula a. tag, Guckler Károly r. tag, dr. Günther Antal r. tag, Gyöngyösy Béla a. tag, Halász Géza a. tag, Halbauer István a. tag, Hangay Géza a. tag, Havas József a. tag, Hirsch István a. tag, Hirspeck Ágost r. tag, Ivanics István főszámvevő (Szabadkáról), Járos János a. tag, Jausz Sándor r. tag, Kallina Károly a. tag, Kelecsényi Ferencz r. tag, Kiss Ferencz a. tag, Kodolányi Gyula r. tag, Kostyál György a. tag, Kovács Béla a. tag, Kovács Gábor a. tag, Kozma István r. tag, Krajcsovits Béla a. tag, Kuzma Gyula a. tag, Lágler Gyula r. tag, Lázár György Szeged város helyettes polgármestere, Levitzky Albert a. tag, Lende Ede a. tag, Máday Izidor a. tag, Mányay Imre r. tag, Marossy Ferencz r. tag, Nagy Károly r. tag, Napholez Jenő r. tag, Neográdi Kálmán a. tag, Ocsárd Károly a. tag, Ónody Ferencz r. tag, Pachmayer Ottó a. tag, Pálka Gyula r. tag, Párnay Attila a. tag, Pásztor Sándor r. tag, Péch Kálmán a. tag, Pirkner Ernő a. tag, Pitroff Kornél a. tag, Pruzinszky Károly a. tag, Pukács Antal a. tag, Rajtsán János r. tag, Rappensberger Andor r. tag, Rochlitz Dezső r. tag, Rutska Tivadar a. tag, Salix Gyula r. tag, Somkereky Gusztáv a. tag, Schmidt Károly a. tag, Schmutzer József a. tag, Szabó Adolf a. tag, Szabó József a. tag, Tóthi-Szabó Sándor a. tag, Szakmáry Ferencz r. tag, Szalai József r. tag, Szeimann E. Székely István r. tag, Szeyfried Károly a. tag, Sziklai Emil r. tag, Szilágyi

József r. tag, Tavi Gusztáv a. tag, Telts Kornél r. tag, Tomcsányi Gyula a. tag, Törzs Kálmán a. tag, Ulreich Gyula r. tag, Vadászffy Jenő a. tag, Várnay Ödön r. tag, Vincze György gazdasági tanácsnok (Szabadkáról) és Vojnits Felix Szabadka sz. kir. város főjegyzője.

Elnök: T. közgyűlés! Midőn van szerencsém az országos erdészeti egyesület 1892. évi rendes közgyűlését ezenel megnyitni, legyen szabad mindenek előtt üdvözlöm a közgyűlés tagjait és a közgyűlés nevében az egyes hatóságok kiküldötteit.

Általában véve az egyesület működése ez évben rendesen folyt le és azt hiszem, nem csalódom, ha azt állítom, hogy ez évben is minden téren haladás konstatalható. A részletekre nézve bátor vagyok az előadandó titkári jelentésre utalni, azonban azon kollegialis viszonynál fogva, melyben az igazgató-választmány egy időközben elhunyt tagjával hosszasan együtt működünk, az ő elhunytáról külön is megemlékezni kívánok.

Hoffmann Sándor főerdőtanácsos, kit az egyesület váratlanul java korában vesztett el, az egyesületnek és az igazgató-választmánynak egyik legbuzgóbb tagja volt. Azt hiszem tehát, a közgyűlés akaratát tolmácsolom, midőn indítványozom, hogy emlékezete jegyzőkönyvben külön is megörökíttessék. (Helyeslés.)

T. közgyűlés! Én ifju éveimtől kezdve mindig érdeklődéssel viseltettem közgazdaságunk egyik, bár nagyon elhanyagolt, de szeréntem nagyon fontos tényezője, az erdőgazdaság iránt. Az országos erdészeti egyesületnek működését egy negyed századnál tovább mindig legnagyobb érdeklődéssel követtem s szerény hatáskörömben előmenetelére közreműködni igyekeztem, úgy, hogy mondhatom, talán egész közpályán folytatott tevékenységemen átvonul az

erdészet és az országos erdészeti egyesület iránti érdeklődés (Élénk éljenzés).

És most a viszonyok mégis úgy hozták magukkal, hogy egy időre legalább oly részletesen és behatólag foglalkoznom az erdészeti egyesület ügyeivel, mint azt eddig valóban szenvedélylyel tettem, nem leszek képes. Miután az a meggyőződésem, hogy nem elég egy állást elfoglalni, de ezen állás kötelezettségeinek is meg kell minden komoly embernek felelnie és miután azt látom, hogy a jelen viszonyok között úgy, mint szeretnék, elnöki tisztemnek talán nem leszek képes megfelelni, kötelességemnek érzem elnöki állásomat, melyre eddig büszke voltam, a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátanom. (Zajos felkiáltások: Nem fogadjuk el a lemondást! Hosszan tartó zajos éljenzés.)

Bedő Albert: Nagyméltóságú gróf ur, mélyen tisztelt és szeretett elnökünk! (Hosszan tartó és újra kitörő zajos éljenzés.) Az országos erdészeti egyesület tagjai, mint a hazának szerény, de a hazafiai érzések hűségében s a honfiai kötelességek teljesítésére való törekvésben kétségkívül a legjobbak közé sorakozni kívánó fiai, nagy örömmel értesültek arról a tényről, mely Excellentiádat most arra készítette, hogy az elnöki állásról való lemondását tudassa a közgyűléssel. (Zajos felkiáltások: Nem fogadjuk el! Éljen gr. Tisza Lajos.) Nagy örömmel értesültünk mint honpolgárok arról a tényről, mert tudjuk, hogy Excellentiád elvállalt kötelességeiben mindig az ország javára törekvő legnemesebb érzésektől volt hevítve (Éljenzés.) Azért, midőn értesültünk arról, hogy Excellentiád felhivatott Ő felsége az apostoli király személye mellett a ministeri állást elvállalni, mint honpolgároknak kétszeres öröm töltötte el keblünket. Ne kívánja tehát tőlünk Excellentiád, hogy ez

az igaz öröm fájdalommá változzék és hogy mi szeretett elnökünkötől megváljunk. (Zajos éljenzés.)

Az országos erdészeti egyesület haladásának legerősebb feltétele: Excellentiád bölcs vezérlete (Lelkes éljenzés), működése sikerének legbiztosabb záloga: Excellentiád elnöksége (Éljenzés), és az országos erdészeti egyesület tagjai reményeinek legbiztosabb vezérsillaga: Excellentiádnak velünk való együttműködése (Ismételve kitörő éljenzés).

Kérjük, mentsen meg minket a fájdalomtól, hogy elveszítsük Excellentiádat akkor, midőn tevékenységét más hatáskör fokozattab mértékben veszi igénybe, kérjük, hogy a tért és időt, mely Excellentiádat újabb hivatásában tölünk hoszasabban és gyakrabban távol tartja, ne tekintse azon elválasztó erőnek, mely minket Excellentiádtól elszakíthat, mert ez teljes lehetetlenség (Kitörő éljenzés).

Bizalmunk, szeretetünk és reménységünk Excellentiád felé fordul. Ezt sem tér, sem idő le nem győzheti, mert e téren és időn egyaránt uralkodik Excellentiád szelleme, és ha e tér és idő által kényszerítve van is tőlünk távollenni, azért szelleme mindig velünk van, azért vezetése velünk lehet. E bölcs szellem támogatását, tanácsát ne méltóztassék tőlünk megvonni és kegyeskedjék minket megmenteni attól a kényszer megadástól, hogy Excellentiádat el kelljen veszítenünk (Zajos éljenzés). Vezéreljen bennünket továbbra is azon nagy cél felé, melyet Excellentiád az országos erdészeti egyesület működése körében eddig is a leghivebb odadással szolgált. Kérjük legyen továbbra is a mi elnökünk. (Szünni nem akaró zajos éljenzés),

Elnök: T. közgyűlés! Valóban rám nézve meghatók azon részben talán a barátság tuláradásának tulajdonítható elismerő szavak, melyeket az előttem szóló eddigi működésemre vonatkozólag elmondott. (Zajos éljenzés). Be kell val-

lanom, hogy az országos erdészeti egyesület elnöke azon czimek egyike, melyről a legnehezebb szívvvel mondanék le. (Lelkes éljenzés).

Ha tehát a t. közgyűlés egyfelől kilátásba helyezi egyes elnézését, hogy ha mint előbb már volt alkalmam említeni, nem leszek képes az ügyek vezetésébe annyira befolyni, mint eddig, azon meggyőződésben, hogy oly jól van összeállítva az országos erdészeti egyesület tisztika kara és oly hatalmas erőket bir ezen tisztikarban és igazgató választmányában, hogy valóban az én beavatkozásom nélkül is az ügyek ép oly rendben és az egyesület előmetelére fognak vezetetni, miután különben is egy év van csak hátra, midőn a tisztikar rendszeres megújításának ideje bekövetkezik, ezen egy évre, ha méltóztatnak parancsolni, hálám kifejezése mellett megtartom az elnökséget (Ismételve kitörő zajos éljenzés).

Most pedig áttérhetünk a titkári jelentésre, mely az egyesület működéséről ad számot a múlt évi közgyűlés óta.

H o r v á t h Sándor: Mielőtt tiszteletteljes jelentésemet előadnám bátor leszek bejelenteni azon hatóságokat és testületeket, melyek közgyűlésünkön magukat képviseltették s melyek a következők:

A nagyméltóságú földmivelésügyi ministerium, melynek képviselőjében B e l h á z y Emil m. kir. főerdőtanácsos jelent meg; a vallás- és közoktatásügyi ministerium, melynek képviselője H i r s c h István ministeri titkár;

B u d a p e s t fő- és székváros, képviselői: H a v a s Sándor nyug. államtitkár, fővárosi bizottsági tag és G u c k l e r Károly fő- és székvárosi erdőmester;

S z e g e d sz. kir. város, képviselője: L á z á r György helyettes polgármester;

K ö r m ö c z sz. kir. főbányaváros, képviselői:
Dr. Á m o n E d e országgyűlési képviselő és L e n d e
Ede városi erdőmester és

S z a b a d k a sz. kir. város, képviselői: V o j n i c s
Felix városi főjegyző, V i n c z e György gazdasági tanács-
nok és I v a n i c s István főszámvevő (Éljenzés).

(Ezután olvassa a titkári jelentést, mely az »Erdészeti
Lapok ezen füzetének 7. és következő oldalain olvasható.)

A titkári jelentés azon pontjainál, melyekben indítvá-
nyok foglaltatnak, elnök ő excellentiája a következő határo-
zatokat mondja ki:

1. A közgyűlés elismerését és köszönetét fejezi ki gróf
Bethlen András földmívelési minister ur iránt azon humá-
nus intézkedéseért, hogy az állami szolgálatban álló erdő-
tiszttek gyermekei részére, azok nevelésének megkönnyítése
céljából segély alapot létesített s ezen alap kezelő és ellen-
őrző bizottságában az egyesület részére is két taghelyet
tartott fenn;

2. Az igazgató válaszmány azon intézkedése, hogy
Szécsi Zsigmond „Erdőhasználatlan“ című könyve második
kiadásának kinyomatását elrendelte, jóváhagyatik s ehhez
képest felhatalmaztatik a válaszmány, hogy a felmerülő
mintegy 900 frtnyi költségeket az 1893. évi költségvetés-
ben könyvkiadásokra engedélyezendő rendkívüli hitelből
fedezhesse;

3. az az indítvány, hogy az egyesület f. évi bevételei-
nek feleslegéből a Wagner Károly alapítvány ez idő sze-
rént 11858 frt 73 krból álló tőkéje 12000 frtra, a magyar
erdőtiszttek árva leányait segélyező alapítvány 3503 frtból
álló tőkéje pedig 4000 frtra egészítettessék ki, elfogadtatik;

4. a bejelentett új tagok az egyesület kebelébe felvé-
tetnek;

5. az évközben elhalt egyesületi tagok elvesztése felett a közgyűlés részvétének és sajnálatának jegyzőkönyvileg is kifejezés adatik.

Elnök: Következik a napirend II. pontja:

A z i g a z g a t ó v á l a s z t m á n y j e l e n t é s e a z 1891 évi számadások megvizsgálása és az 1893 évi költségvetés megállapítása tárgyában.

Gondolom, méltóztatnak a jelentést, mely kinyomatva a tagok közt szétosztatott, felolvasottnak tekinteni (Helyeslés).

Az alapszabályok értelmében az igazgató választmány ezen jelentése egy 3 tagu bizottságnak adandó ki, mely a számadásokat és a költségelőirányzatot a közgyűlés részéről felülvizsgálni és még e közgyűlés folyamán jelentést tenni lesz hivatva. Ezen bizottságba részemről elnökül Havas József tagtárs urat, tagokul pedig Lende Ede és Kiss Ferenc tagtársainkat vagyok bátor ajánlani. (Éljenzés.) Ha tehát ajánlatomat elfogadni méltóztatnak, felkérem a bizottság tisztelt tagjait, hogy a mellékterembe vonúlva megbízatásukban eljárni sziveskedjenek. Ezen bizottságnak fog jelentéstétel végett kiadni az a titkári jelentésben már bejelentett javaslat is, melyet az igazgató választmány némely behajthatatlan egyesületi követelések leírása tárgyában a közgyűlés elé terjeszteni rendelt. Kérem tehát a bizottságot, hogy erre nézve is javaslatot tenni sziveskedjék.

Következik a napirend III. pontja: egy igazgató választmányi tagváltása. A választás megejtésére az eddigi eljáráshoz képest egy 3 tagu szavazatszedő bizottság lévén kiküldendő, ennek elnökeül Ghyczy Emil urat, tagjaiul pedig Ámon Ede és Tomcsányi Gyula urakat kérem fel; a szavazás tartamára pedig az ülést felfüggesztem. (Szünet.)

Elnök: A szavazás megtörténvén, méltóztassanak a szavazatszedő bizottság jelentését meghallgatni.

Ghyczy Emil: Van szerencsém tisztelettel jelteni, hogy a megüresedett választmányi tagsági helyre összesen 86 szavazat adatott be. Ebből Tavi Gusztávra esett: 53 szavazat, Almássy Andorra: 26 szavazat, Hirsch Istvánra: 4 szavazat, Szabó Adolfra: 1 szavazat, Blaschek Edére: 1 szavazat és Lende Edére 1 szavazat.

Elnök: E szerint Tavi Gusztáv urat megválasztottnak jelentem ki s őt, mint a választmány tagját üdvözlöm. (Éljenzés).

Tavi Gusztáv: Fogadja a t. közgyűlés ezen rendkívüli megtiszteltetésért mélyen érzett köszönetemet.

Elnök: A napirend IV. pontja szerint következik: az igazgató választmány jelentése, a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiírt pályázatok eredményéről.

Horváth Sándor: Régebben kiírt és lejárt pályázataink állásáról, úgyszintén azokról is, melyek a folyó évben jártak le, de meddők maradtak, titkári jelentésemben már volt szerencsém megtenni jelentésemet, megemlítve egyidejűleg azon intézkedéseket is, melyeket az igazgató választmány ezek sikere érdekében megtenni szükségesnek látott.

Most tehát csupán azon két pályázat eredményéről kell az igazgató választmány jelentését előterjesztenem, a melyek a múlt évben lejárt 4 pályázat közül eredménnyel végződtek, jobban mondva, a melyekre pályamunkák érkeztek be.

Ezek közül az egyik, — mint titkári jelentésemben már volt szerencsém megemlíteni, — az erdei vetés és ültetés körébe tartozó ismereteknek a nép számára való megírására tüzetett volt ki, 40 arany pályadíjjal, a második

pedig a legelő erdők okszerű kezelésének, használatának és felújításának szakszerű ismertetésére 80 arany pályadíjjal.

Mindkét pályázatra két-két pályamunka érkezett be és pedig:

a vetés és ültetés kérdésére

egyik: »Vessünk, ültessünk, gyarapítsuk erdeinket« jeligével,

a másik: »Ki mint vet, úgy arat« jeligével;

a legelő erdők kérdésére pedig:

egyik: »Egyeztessük az erdő és mezőgazdaság érdekeit« jeligével,

a másik: »Nem ismerek fontosabb ügyet az erdőgazdaság terén a legeltetés kérdésénél« jeligével.

Ezen munkákat az igazgató válaszmány két külön bíráló bizottságnak adta ki, s ítéletét azután a bíráló bizottságok indokolt véleménye alapján hozta meg.

Mielőtt tehát az igazgató válaszmány határozatait előterjeszteném, az eddigi gyakorlat szerint először a bíráló bizottságok véleményeit kellene felolvasnom. Ezek közül azonban az erdei vetés és ültetés kérdését tárgyzó pályamunkák bírálata az Erdészeti Lapokban már szó szerint közzététett, ennek felolvasása tehát úgy hiszem mellőzhető volna (Helyeslés). Itt tehát röviden csak annyit vagyok bátor megemlíteni, hogy a bíráló bizottság a »Vessünk, ültessünk, gyarapítsuk erdeinket« jeligéjű pályamunkát nem találta teljesen kielégítőnek, ellenben a »Ki mint vet, úgy arat« jeligéjű pályamunkát a pályázat feltételeinek teljesen megfelelő, sikerült munkának találta, mely méltó folytatását s illetve kiegészítését fogja képezni Fekete Lajos „Csemetenevelés“ című, jutalommal kitüntetett népszerű könyvecskéjének. Voltak ugyan itt-ott egyes részletek ezen munkában is, melyeket a bíráló bizottság módosítandóknak és kiegészíten-

dőknek tartott, de ezen hiányok nem voltak lényegesek s különben is az igazgató választmány intézkedett, hogy a szerző az »Erdészeti Lapok« utján munkájának visszavételére és kiegészítésére hívassék fel; a mi aztán meg is történt, úgy, hogy a bíráló bizottság a munka újbóli átvizsgálása után az eszközölt módosításokat és kiegészítéseket teljesen megfelelőnek találván, a munkát mostani szerkezetében kifogástalannak jelentette ki. Az igazgató választmány tehát a kitűzött 40 darab arany pályadíjat a »ki mint vet, ugyarat« jeligéjű pályamunkának feltétlenül oda ítélte s most azt a kérést intézi a t. közgyűléshez, hogy a pályázat ezen kedvező eredményét tudomásul véve, a jeligés levélke felbontását és a pályadíj kiszolgáltatását elrendelni méltóztassék.

De ezzel egyidejűleg tisztelettel kéri az igazgató választmány azt is, hogy a megjutalmazott munkának 5000 példányban való kinyomatására és a magyar ajku községek és iskolák között való ingyen kiosztására felhatalmazást adni kegyeskedjék. Ez az intézkedés történt a tervezett népszerű erdészeti ismerettár első füzetével is, Fekete Lajos erdőtanácsosnak a csemetenevelésről irt népszerű könyvecskéjével, melynek a most megjutalmazott munka kiegészítő részét lesz hivatva képezni. (Helyeslés.)

Elnök: Amint látom, méltóztatnak az igazgató választmány javaslatát elfogadni, kimondom tehát határozatképen, hogy a közgyűlés az igazgató választmányt a pályadíjjal jutalmazott munkának 5000 példányban való kinyomatására és az iskolák és községek között való ingyen szétosztására felhatalmazza. (Helyeslés). Most pedig felbontatik a jeligés levél (felbontja a levelet). E levél szerént a »ki mint vet, ugyarat« jeligéjű pályamunka szerzője: Fekete Lajos (Éljenzés).

A tiszteletdíj a pályanyertes mű szerzője számára kiutalványoztatik.

Br. Feilitzsch. T. Közgyűlés! Mint méltóztatnak tudni, a most megjutalmazott munka egy, több füzetben tervezett népszerű munka egyik részét képezi. Midőn e cyklusnak első részére hirdetett pályázat eredménye egy korábbi közgyűlésen kihirdettetett, a pályamunka szerzőjeként akkor is Fekete Lajos tanár ur neve tünt ki a jeligés levélből. Ugyan ő lett most a második pályadíj nyertese is. Én tehát azt hiszem, legczélszerűbb lesz, ha a pályázat mellőzésével a hátra levő részek megírásával is Fekete Lajos urat bizzuk meg. Mert azt más ugy elkészíteni, mint az első két rész szerzője el fogja készíteni, valószínűleg senki sem lesz képes. Sőt talán helyes volna a pályadíjat is bizonyos összeggel felemelni. Mindenesetre indítványozom, hogy a harmadik és negyedik rész megírásával a pályázat nélkül Fekete Lajos tanár ur bizassék meg (Helyeslés).

Elnök: Az egyöntetűség szempontjából kétségtelenül indokolt, hogy a 3. és 4. részt az készítse el, a ki a két elsőt megírta, mert ezáltal csak nyerni fog a munka értékében. (Helyeslés.) Ennélfogva határozatilag kimondom, hogy a 3. és 4-ik résznek megírásával Fekete Lajos tanár ur fog megbízatni, ugyanazon tiszteletdíj biztosítvánván részére, mint amely annak idején pályadíjul kiiratott. (Helyeslés.) Nagyon természetes, hogy a munka a bíráló bizottság elé lesz terjesztendő, mely a netalán szükséges módosítások iránt intézkedni fog. A tiszteletdíj pedig akkor fog részére kiutalványoztatni, ha a munka teljesen elkészült s az igazgató választmány kedvező értelemben határozott. Következik most a második pályázatra vonatkozó jelentés.

Horváth Sándor. Miként már volt szerencsém említeni, a második pályázat a legelő-erdők kérdésére volt kitűzve s erre is két munka érkezett be. A mi az eredményt illeti, itt már bátor leszek a bíráló bizottság véleményét

felolvasni, mivel ez még nem volt közzétéve (Olvassa a véleményt, mely az «Erdészeti Lapok» ezen füzetének 43. és köv. oldalain olvasható.)

Ebből áll t. közgyűlés a bíráló bizottság véleménye, melyet az igazgató választmány teljesen magáévá tett, s ennek folytán kimondta, hogy a 80 drb aranyból álló pályadíj egyik munkának sem adatik ki.

Mint hogy azonban az igazgató választmány e pályakérdésre igen nagy súlyt helyez, egyidejűleg elhatározta, hogy a pályázatot megújítja s arra 1894. márczius végeig terjedő határidővel 80 arany helyett 100 drb arany pályadíjat tűz ki. A pályázat eredménye felett a határozat hozatal az igazgató választmány hatáskörébe tartozik ugyan, de a pályadíj felemeléséhez a t. közgyűlés jóváhagyása is szükséges, kegyeskedjék tehát a t. közgyűlés az igazgató választmány ezen határozatát tudomásul véve, az eddigi 80 arany pályadíjnak 100 aranyra való felemelését jóváhagyni. Részemről bátor vagyok tiszteletteljesen megjegyezni, hogy a szóban forgó 20 arany többlet a Deák Ferencz alapítvány 1894-ik évi kamataiból akadály nélkül fedezhető lesz. (Helyeslés.)

Elnök: Méltóztatnak elfogadni? (Elfogadjuk) Akkor határozatilag kimondom, hogy a legelő-erdők kérdésére újabb pályázat iratlik ki 100 arany felemelt pályadíjjal. A most tárgyalt pályamunkák pedig a titkári hivatalban a személyazonosság igazolása mellett visszavehetők.

Következik a napirend V. pontja: Az igazgató választmány előterjesztése a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kitűzendő, pályakérdések tárgyában.

Horváth Sándor: Az igazgató választmány az új pályakérdés tervezetének elkészítésére egy bizottságot küldött ki,

mely azután az igazgató válaszmányhoz a következő javaslatot terjesztette elő. (Olvassa a bizottsági javaslatot, mely az «Erdészeti Lapok» ezen füzetének 42. s köv. lapjain olvasható.) Ezen javaslatot a válaszmány észrevétel nélkül elfogadván azt most saját javaslataként terjeszti a t. közgyűlés elé. Méltóztassék tehát azt elfogadni és a pályázat kiírására a válaszmányt felhatalmazni.

Elnök: Ha méltóztatnak a javaslatot elfogadni, akkor a legközelebbi pályázat az Erdőműveléstan kézikönyvére tüzetik ki 1894. december 31-éig terjedő határidővel és 150 arany pályadíjjal (Helyeslés).

Következik a napirend VI. pontja: Indítványok a jövő évi közgyűlés helyének megválasztása iránt, a válaszmánynak adandó netáni tájékozás.

Horváth Sándor: Miként a t. közgyűlés tagjai bizonyára elmékeznek, egyesületünknek már van meghívása az 1893. évi közgyűlés megtartására; még pedig Brassó sz. kir. város közönségétől. Ez a meghívás eredetileg 1891-re szólt volt, de akkor a viszonyok úgy alakultak, hogy az egyesület, nem tarthatta meg vidéken a közgyűlését. Midőn azonban erről Brassó városát értesítettük s ezen értesítésünket a város közönsége sajnálattal tudomásul vette, egyszersmind azon reményének is kifejezést adott, hogy az egyesület nem adja fel teljesen az eszmét és ha 1891-ben nem lehetett, 1893-ban fogja a város vendégszerető falai között közgyűlését megtartani. A meghívás ezen fentartását az igazgató válaszmány ugyan köszönettel fogadta, s erről Brassó város közönségét értesítette is annak idejében, végleges határozat azonban ez ügyben még nem hozott. Ha tehát más javaslat nem tétetik, most első sorban ezen meghívás felett kellene határozni. Részemről úgy vélem,

kimondhatná a közgyűlés, hogy a mennyiben az egyesület viszonyai engedni fogják, s Brassó város közönsége a meghívást fentartja, az köszönettel elfogadtatik és a közgyűlés 1893-ban Brassóban fog megtartatni. (Helyeslés).

Elnök: Ha ezt méltóztatik elfogadni, Brassó város közönségéhez köszönő irat intéztetik, a választmány pedig megbizatik a szükséges intézkedésekkel, hogy a mennyiben lehetséges lesz, a közgyűlés a jövő évben Brassóantartassék meg. Ha azonban ez esetleg nem volna lehetséges a közgyűlés megint Budapestre fog összehívatni. (Helyeslés)

Következik a tárgysorozat VII-ik pontja: **Indítványok a jövő évi közgyűlés tanácskozási tárgya irán nézve.**

Horváth Sándor: Indítvány ez iránt nem érkezett be. Méltóztassék ennél fogva úgy, mint eddig, az igazgató választmányt megbizni, hogy a szerént, a mint a közgyűlés vidéken vagy Budapesten fog megtartatni, a tárgyalás alá veendő kérdéseket belátása szerént állapítsa meg. (Helyeslés).

Elnök: Méltóztatik elfogadni? (Elfogadjuk). A határozatot tehát ezen értelemben mondom ki.

Most a számvizsgáló bizottság fogja előterjeszteni jelen tését.

Havas József:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nagybecsű megbizásukhoz képest megvizsgáltuk:

I. az egyesület 1891. évi számadásait s összehasonlítottuk az igazgató-választmány által kiküldött számvizsgáló bizottság jelentéséhez csatolt s a lezárt számadás főösszegeit kitüntető kimutatást is a számadási könyvek tételeivel és úgy a számadást, mint az utóbb jelzett kimutatást is helyesnek találtuk. Ennél fogva a számadó részére a felmentvény megadását részünkről is javasoljuk.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a tagsági nyilvántartási könyvben külön kitüntetve oly tételek is fordulnak elő, melyek

részint behajthatlanoknak bizonyulnak s mint ilyenek leirandók volnának.

Ezen tételek a következők:

1. Készpénzben befizetett alapítvány kamataiból	114	frt	35	kr.
2. Tagsági díjából	130	"	—	"
Lapelőfizetésekből	38	"	20	"

Összesen: 282 frt 55 kr.

Van szerencsénk tehát a mélyen tisztelt közgyűlést kérni, hogy ezen összegek leírására az engedélyt megadni méltóztassék.

Együttal átvizsgáltuk az igazgató választmány részéről kiküldött számvizsgáló bizottság által összeállított s az 1893. évre szóló költségvetést is, s azt úgy egyes tételeiben, mint végösszegében is úgy a bevételekre, mint a kiadásokra nézve helyesnek találtuk azzal a különbséggel, hogy miután a t. közgyűlés a Wagner Károly alapítvány tőkéjét 12.000 frtra, a magyar erdőtiszték árva leányait segélyező alapítvány tőkéjét 4000 frtra rendelte kiegészíteni, a költségvetésnek ezen alapítványokra vonatkozó tételeit is megfelelően felemelni voltunk kénytelenek. E változtatások egyébiránt a költségvetés összegeire, melyek

a bevételeknél 27.990 frttal,

a kiadásoknál 27.990 frttal vannak

tervezve, befolyást nem gyakoroltak.

A bevételeknél azonban az egyesület céljaira felhasználható házbérijövedelem a tervezetnél 50 frttal kevesebb lesz s hasonlóképen kisebb lesz a kiadásoknál is az egyesületi alaptőkéhez csatolandó összeg, mely a tulajdonképeni megtakarítást fogja képezni, a mely az általunk módosított költségvetés tervezet szerint az 1893. évben összesen 5258 frt 20 krt fog kitenni.

II. Több elhunyt egyesületi alapító tag nevében fennálló alapítványi tőke és kamat tartozás leírása tárgyában tisztelettel jelentjük, hogy az igazgató-választmány 1892. évi október 5-én tartott ülésén e tárgyban hozott XV. határozatát teljesen indokoltnak tartjuk és javasoljuk, hogy a tisztelt közgyűlés

1 néhai Balás Akos nevében fennálló 160 frt tőke és 46 frt kamattartozásnak;

2. néhai Kovács Géza nevében fennálló 160 frt tőke és 24 frt kamattartozásnak;

3 néhai Illiesiu Jakab nevében fenálló 160 frt tőke és 48 frt kamattartozásból a 48 frt kamatnak;

4. néhai Klein Ödön nevében fenálló 146 frt tőke és 22 frt 50 kr. kamattartozásból a 22 frt 50 kr. kamatnak leírásával oly feltétel alatt engedélyezni méltóztassék, hogy Illiesiu Jakabné a férje által tett 160 frtos alapítvány tőkéjét és Klein Ödönné a férje által

tett alapítvány 146 frtnyi kifizetetlen részletét ígéretükhöz képest 2 frtos havi részletekben törleszteni lesznek kötelesek.

Az igazgató-választmánynyal egyetértőleg javasoljuk továbbá, hogy a tisztelt közgyűlés néhai Major Pál alapító tag által tett 100 frt alapítványi tőkéből még behajthatlan 21 frt 86 krnyi összegnek és a hátralékos 53 frt 40 krnyi kamatnak leírását szintén engedélyezni kegyeskedjék.

Budapesten, 1892. évi deczember hó 18-án.

Lende Ede.

Kiss Ferencz.

Havas József.

Elnök: Méltóztassanak a felolvasott jelentést tudomásul venni s először is annak az 1891-dik évi számadásokra vonatkozó része felett határozni, melyben a felmentés megadására tétetik javaslat. (Elfogadjuk). E szerint kimondom határozatilag, hogy a közgyűlés a felmentvényt a számadónak megadja. Most pedig méltóztassanak határozni az igazgató választmány által javaslatba hozott és a kiküldött bizottság által is indokoltnak talált leírások felett (Elfogadjuk). E szerint a t. közgyűlés a javaslatot elfogadva a leírásokat elrendeli.

Hátra van még a jövő évi költségvetés, melyet a bizottság csekély módosításokkal elfogadásra ajánl. Az eddigi szokás szerint azonban kérem kell a közgyűlést, hogy a költségvetést tételenként sziveskedjék letárgyalni és megszavazni.

Havas József: (tételenként olvassa a költségvetést, mely ellen észrevétel nem tétetik)

Elnök: E szerint kimondhatom határozatilag, hogy a t. közgyűlés a költségvetést a bizottság által előterjesztett tételekkel változatlanul elfogadta és megállapította.

Következik most a tárgysorozat utolsó pontja: **Indítványok az egyesület czéljainak előmozdítására általában.**

Indítvány, a mint tudom, a titkári hivatalhoz írásban nem adatott be.

Br. Feilitzsch Arthur: Azt hiszem t. közgyűlés azon indítványra nézve, melyet előterjeszteni óhajtok, kivételesen el lehetne tekinteni az alapszabályoktól, melyek előírják, hogy a közgyűlésen tárgyalandó indítványok a titkári hivatalhoz előzetesen írásban beterjesztendők, mert indítványom tulajdonképpen kiegészítő része egy korábban tett indítványomnak. Mint méltóztatnak emlékezni a titkári jelentésben is fel volt említve, hogy az országos erdészeti egyesület az állami erdőtisztek fizetésének javítása iránt nem tehetett lépéseket, mert az e részben indítványomra megtartott értekezlet abban állapotodott meg, hogy az állami erdőtisztek nevében közvetlenül a nm. ministeriumhoz fognak kerületenkint ily kérvények intézteni. Nincs jogom kétségbe vonni, hogy kérvényeink a lehető legméltányosabb figyelembe vételben fognak részesülni. De most, midőn az ezen kérdésre vonatkozó törvényjavaslat legközelebb a ház asztalára fog kerülni, s nemsokára életbelép, azt hiszem, hogy az országos erdészeti egyesület erkölcsi támogatását nem nélkülözhetjük. Én tehát azt vagyok bátor indítványozni, méltóztassék az igazgató választmányt megbizni, hogy az állami erdőtisztek fizetésének javítása érdekében a földművelésügyi minister urhoz felterjesztést intézni s kérelmünket hathatós erkölcsi támogatásában részesíteni kegyeskedjék. (Helyeslés).

Azt hiszem, bátran tehetek ez iránt indítványt, mert az országos erdészeti egyesület tagjainak egy nagy része állami erdőtisztekből áll, az állami erdőtisztek érdeke tehát az egyesület érdekeivel jó részben azonos s az igazgató választmány a közgyűlés határozata alapján meg fogja tehetni a szükséges, hatályos lépéseket. (Helyeslés.)

Elnök: A tanácskozási rend szempontjából bátor vagyok azt kérni, hogy az alapszabályokban megállapított tanácskozási rendtől eltérni ne méltóztassanak. Részemről mindenestre nem szeretném azon alapon bocsátani az indítványt tárgyalás alá, hogy kivételesen el lehet térni az alapszabályoktól, mert szeréntem az alapszabályoktól sohasem szabad eltekinteni. Itt azonban nem egy önálló indítványról van szó, hanem olyanról, mely a titkári jelentés kapcsán merült fel s így erre nem is alkalmazható az alapszabályok azon rendelkezése, mely megköveteli az írásban való előzetes bejelentést, hanem annak tárgyalás alá vétele jogszerűen megtörténhetik. A mi magát az indítványt illeti, az én szerény véleményem az, hogy az igazgató választmány szívesen fogja venni az utasítást a közgyűléstől, hogy az állami erdőtisztek helyzetének javítása érdekében a kellő alkalom megragadásával minden lehetőet megtegyen s nevezetesen a kormányhoz e célból felterjesztést intézzen. (Helyeslés.)

Több elintézni való tárgyunk t. közgyűlés nincs. Csupán egy jelentésem van még hátra, melyet tulajdonképen az ülés elején kellett volna megtennem. Bánffy Dezső báró alelnök ur felkérésére be kell t. i. jelentenem, hogy ő sajnálatára nem jelenhetett meg e közgyűlésen, mivel az országgyűlés képviselőházának tagjai élén az országos iparegyesület mai félszázados ünnepélyén kell részt venni. Báró Bánffy Dezső már sokszor bebizonyította, hogy az egyesület iránt meleg érdeklődéssel viseltetik, ha tehát ez a körülmény közbe nem jön, bizonyára most itt is lett volna közöttünk. (Éljenzés.)

Most pedig megújítva köszönetemet azon szíves bizalomért melylyel engem a jövő évre elnöki állásomban megmarasztani

méltóztattak, a jegyzőkönyv hitelesítésére Ghyczy Emil és Lázár György tagtárs urakat kérve fel, a közgyűlést bezárom. (Hozsantartó zajos éljenzés).

K. m. f.

Tisza Lajos.

elnök

Hitelesítésül:

Ghyczy Emil
választmányi tag.

Dr. Lázár György

Horváth Sándor
titkar.

Lapszemle.

(P. K.) **Erdőégések.** Deckert erdőtanácsos a „Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“ 1892. évi 10-ik füzetében a niebecki erdőgondnokságban 1892. évi április hó 10-én dühöngött nagy erdőéget írja le. Ezen érdekes czikk rövid kivonatban a következőket tartalmazza:

A tűz d. e. 11 órakor keletkezett, és pedig úgy, hogy a hamburg-hannoveri vasutvonalon végig robogó gyorsvonat lokomotívja által kiszórt szikrák a vasutvonal mentén elterülő, erdei fenyő fákkal gyéren benőtt legelőterületet — a niebecki erdőségtől mintegy 2,5 km-nyire — öt ponton felgyújtották.

Vasárnap lévén, a közeli helységek lakói nem voltak hon és így az égő legelőterület oltásához csak kevesen jelentek meg. Ehhez hozzájárult még a kedvezőtlen időjárás. Ugyanis már napok óta erős, tartós keleti szél uralkodott; délutánonkint a hőmérséklet 16° C, s az ég állandóan tiszta, felhőtlen volt. A szél tehát annyira kiszáritott mindent, hogy az oltásra megjelentek a gyorsan futó tüzet csak négy ponton birták eloltani; a tűz az ötödik ponton gyorsan terjedt, annyira, hogy d. u. 1 órakor elérte a niebecki erdőség szélét, abba átesapott s a felgyújtott erdőben d. u. 2 órakor már oly erővel dühöngött, hogy teljes elfojtása ellen tüz gerjesztésével — a hőmérsékletnek rohamos esése következtében előállott harmat- és dérképződés hatása alatt — csakis este 8 órakor sikerült.

Az erdőégés tulajdonképen hat óra hosszat tartott; ezen idő alatt elpusztult összesen 447 ha-nyi erdő és pedig:

194 ha 10—15 éves erdei fenyő állab;

144 „ 20—22 „ „ „ „

42 „ 24—30 „ „ „ „

46 „ 10 éves erdei fenyővel kevert tölgy állab;